

مذاكرات مجلس شورای ملی سالانه ۳۰۰ ریال
آگهی ها ۶۰۰
مذاكرات مجلس و آگهی ها ۸۰۰

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل : کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاكرات مجلس - اخبار مجلس - انتصابات - آگهی های رسمی و قانونی

شماره ۴۷۰

۳ شنبه ۱۱ دی ماه ۱۳۳۵

سال دوازدهم

شماره مسلسل ۴۷

دوره نوزدهم مجلس شورای ملی

مذاكرات مجلس شورای ملی

جلسه ۴۷

صورت مشروح مذاكرات مجلس روز پنجشنبه
۶ دیماه ۱۳۳۵

فهرست مطالب

- ۱) تصویب صورت مجلس
  - ۲) تذکر قانونی آقای مهندس هدایت
  - ۳) طرح گزارش کمیسیون مشترک برنامه مجلسین راجع بدریافت هفتاد و پنج میلیون دلار وام از بانک بین المللی توسعه و عمران
  - ۴) تعیین موقع جلسه بعد - ختم جلسه
- مجلس ساعت ده و پنج دقیقه صبح بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

۱- تصویب صورت مجلس

رئیس - صورت غائبین جلسه قبل اذیت می شود

(بشرح زیر قرائت شد)

غائبین با اجازه - آقایان : امید سالار
دکتر سید امامی . مهندس فروغی . دکتر شاهکار . محمودی . خلعت بری . مهندس بهبودی . صادق بوشهری . مهندس هدایت . اورنگ . امامی خوئی . دکتر پیرنیا . غضنفری . ساگینیان

غائبین بی اجازه - آقایان : قراگزلو . تیمورتاش . اریه . اسفندیاری . شادمان . رمی . دکتر هدایتی . دکتر طاهری . دیرآمدگان و زود رفتگان با اجازه - آقایان : دکتر جهان شاهی . بوربور . سنندجی . دکتر سعید حکمت . صفاری .

سیدی . سالار بهزادی . دکتر آهی
رئیس - اعتراضی نسبت بصورت مجلس نیست ؟ (اظهاری نشد) صورت مجلس جلسه قبل تصویب شد .

۲- تذکر قانونی آقای

مهندس هدایت

رئیس - آقای مهندس هدایت

مهندس هدایت - بنده بدولت

تذکری دارم طبق ماده ۱۶ قانون

محاسبات عمومی مصوب ۱۰ اسفند ۱۳۱۲

دولت در اول ماه دهم باید بودجه سال

آینده را بمجلس شورای ملی تقدیم کند

امروز شش روز از ماه دهم میگذرد (صحیح -

است) و برای اینکه مجلس شورای ملی وقت

کافی داشته باشد که بودجه سال ۱۳۳۶

رسیدگی بکند استدعا دارم که بدولت

تذکر داده بشود بودجه ۱۳۳۶ را بمجلس

تقدیم کنند (صحیح است - اجمنت)
۳- طرح گزارش کمیسیون مشترک برنامه مجلسین راجع بدریافت هفتاد و پنج میلیون دلار وام از بانک بین المللی توسعه و عمران
رئیس - آقای وزیر دارائی

وزیر دارائی (فروهر) - در جلسه قبل که افتخار تقدیم لایحه راجع بوام از بانک بین المللی را داشتیم نظر بادله ای که در مقدمه لایحه مذکور است و حضوراً هم اینجانب عرض آقایان نمایندگان محترم رساندم استدعا کردم که لطفاً بفوریت لایحه رای دهند آقایان نمایندگان محترم هم این لطف را فرمودند و رای بفوریت دادند و در کمیسیون هم تصویب شد از نظر ضرورت و فوریت کار با توجه بهمان ادله ای که قبلاً عرض مجلس محترم رسانیده ام استدعا میکنم که موافقت فرمایند این لایحه که طبع و توزیع هم شده است در دستور امروز مجلس شورای ملی قرار گیرد .

رئیس - لایحه ای که تقدیم کردند بکمیسیون مشترک فرستاده شد گزارش دیروز توزیع شده و بدست آقایان رسیده ولی مطابق آئین نامه باید ۴۸ ساعت بگذرد تا مطرح شود مگر اینکه همینطور که تقاضا کردند مجلس موافقت بکند و رای بدهد که این گزارش امروز جزو دستور باشد حالا باید رای بگیریم آقایانی که موافقت امروز گزارش کمیسیون مشترک برنامه جزو دستور قرار گیرد قیام فرمایند (اکثر - برخاستند) تصویب شد . کلیات مطرح است آقای بهبهانی فرمائید .

بهبهانی - چون سابقه قرض در ایران همواره با آثار شوم و موهنی همراه بوده و خاطر عزیزان بخشی در اذهان عمومی باقی گذاشته ما را بر آن میدارد که در اینکار تأمل و تمعق زیادتری معمول داریم و دور از هر نوع حب و بغض و فقط بخاطر مصالح و شئون ایران باذقت هر چه تمامتر آن را

بررسی بکنیم و مخصوصاً از هر نوع عجله و شتاب که متأسفانه اکثر آنها را با این قبیل لوابیح از طرف طراحان آن ابراز می شود اجتناب ورزیم زیرا این قانون و نظایر آن يك قانون داخلی نیست که اگر بمضار آن پی بردیم بتوانیم آثار آن را با يك قیام و قومودختی کنیم بلکه تصویب این قانون ما را با يك مؤسسه خارجی که تضمین شده از طرف دولتهای بزرگ است طرف میسازد و تعهد و التزامی بعهده میگیریم که بعد ها با سانی قوانین داخلی نمیتوانیم آن را نقض یا شرایط آن را لدی الاقتضا تغییر دهیم . مورد مصرفی که در این قرض عنوان شده برای تکمیل کار های تولیدی و امور عمرانی است ولی نباید فراموش کنیم که در ادوار سابق هم مقدمین باینکار هیچوقت نیت خود را علناً و آشکارا بر مردم نمی گفتند و سعی داشتند اغراض شخصی را در لفافه دلسوزی و بیشرافت امور مملکت جلوه دهند چنانچه در سالهای سابق هم برای تأمین کسری خزانه و بکار انداختن چرخهای مملکت یانصد هزار لیره بهمین عنوان از انگلیس و در سال ۱۳۱۴ قمری جهت امور عمرانی و آبادی خوزستان و تأمین آب برای شهرهای مرکزی ۲۲ میلیون منات از روسیه و بعد هم برای اتمام عملیات قرضی و موهوم مزبور ۱۰ میلیون منات دیگر قرض کردند و همه میدانیم که نه سدی ساخته شد نه آبی تأمین گردید و شاید اولیاء وقت اگر آثار و نتایج شوم اعمال راهمانطور که واقع شد پیش بینی میکردند تا آن حد تحت تأثیر تلقینات سوء و خدعه آمیز اطرافیان متعلق و جاه طلب و مال دوست قرار نمی گرفتند و تسلط سیاسی و اقتصادی دول خارجی را که قهراً و طمناً همراه و شاید جلوتر از

این وام ها داخل کشور میشد قبول نمی کردند .
بنده معتقدم که در شرایط فعلی دنیا وجود و تأسیس اینگونه بانکها بجای خود خوب است زیرا چه بسا ممکن است بملت بهر اینهای جنگی و باحوادث غیر مترقبه دیگر يك كشورى بطورى دچار فقر و بدبختی شود كه بدون كمك مالی از خارج ادامه حیات برای او مقدر و ممكن نباشد و در این صورت راهی جز استقراض و تجدید حیات اقتصادی خود با آن پول ندارد و همچنین با نظر کسانیكه میگویند استقراض برای امور تولیدی مفید است موافقم ولی نه برای ملت ها اینکه خودشان بتوانند با درآمد حاصله از منابع موجود چرخهای فعاله مملکت را بنهوشایستهای بکار انداخته و از کار و فعالیت و سرمایه ملی از سایر منابع بهره برداری کنند فرض اینگونه قرض برای ممالکی تحقق پیدا میکند که برای استخراج و استحصالی منابع طبیعی چاره ای جز قرض نداشته باشند و بنده خیال میکنم که ما جزو این گروه نیستیم و با امتعان بین و تاریخ روشنی که گذشت زمان بر ما ثابت نموده خود را مجبور و لاهلاج با اینکار نمیدانیم بلکه اگر قوه شخصه ما قدری قویتر میبود و مقبده بیشتری بقدرت خلاقه ملت میداشتیم قهراً تحت تأثیر تلقینات اشخاص مشكوك واقع نمی شدیم و بر نامه ای مطابق احتیاجات واقعی و امکانات و مقدرات خود تنظیم میکردیم و می توانستیم با همین مابندی معتنا به نفت تمام امور لازم را بحکم الاهم فالاهم اقدام و تره های تحت الارضی و بی گران خود را استخراج نماییم من نمیدانم موافقت و مذاققت این قرض یا قرض های گذشته چه جواب مقنی در مقابل ملت و کسانیكه میگویند در يك مدت تاریخی كوتاهی مثل زمان رضا شاه فقید آنچه پیشرفتهای اقتصادی و کشاورزی و فرهنگی و بهداشتی ام از راههای شوسه راه آهن سرتاسری ایجاد بنادر تحولات کشاورزی و بالاخره تقویت بنیه مالی افراد و ایجاد آنچه کارخانه تأسیس ارتش نسبتاً متناسب و تهیه مایحتاج ساز و برگ لازم ، بنیان گذاردن فرهنگ مدرن ساختمان آنچه مدارس و تأسیس بهداشت و بیمارستانهای متعدد و ساختمان تعداد بیشمارى ابنیه دولتی و از همه مهمتر تأدیبه قرض سابق و مهمتر از آن دینار قرض از داخل یا خارج که با سرمایه همین ملت انجام شده چه استدلال منطقی خواهند کرد ؟

آیا در آن زمان افراد تحصیل کرده بقدر حال داشتیم ؟ آیا سائلو ابزار بقدر حال فراهم بود ؟ آیا در وقت فشن خارجی جهات اربعه مملکت را اذخال نکرده بود كه حالا کرده است ؟ آیا در آنوقت استقلال سیاسی ما بر حسب مقتضیات زمان بقدر حال

مففوظ بود ؟ آیا در آن عصر دولت پر مدعیان فیدرتنیک داشتیم كه حال انداریم آیتانوجه مردم بترقی وهم آهنگی بیشتر بود كه حالا كمتر شده ؟ آیا آن زمان عقاید و افكار عقب افتاده نبود كه حالا وجود دارد ؟ آیا آنوقت انقلابات داخلی و قیام یابی و گردنكشان علیه حكومت مركزی كمتر بود كه حالا زیاد شده ؟ و خیلی حرف های دیگر كه آنوقت در جهت منفی بود و حالا در طریق مثبت وجود دارد .
من نمیدانم بگجای دنیا بر میخورد و بگی ضرر میزداگر ما مطابق پولی كه داشتیم یعنی سالی هزار دوست میلیون بلکه بیشتر را تخصیص بیاك برنامه صحیح و مطابق احتیاجات واقعی خود میدادیم و از گذشته تلخ و مصائب تاریخی درس عبرت میگردیم و با اصطلاح پای خود را بنا اندازه گلیم خود دراز میکردیم .
مثلا اگر ما اینهمه پولی را كه بعنوان مطالعه و كارشناس و پروژه و فیره دادیم اختصاص بساختن چند راه صحیح و مطابق احتیاج داخلی كشور و خرید چند كارخانه برای رفع احتیاجات وارداتی و ضروری از قبیل قند و چیت و چلو و بالا بردن سطح کشاورزی و اگر خیلی لازم بود ساختمان چند فرود گاه از نظر اقتصادی و تأمین آب و برق و بهداشت و فرهنگ بنه متناسب می نمودیم چه عیب داشت كه برویم و يك چنین برنامه عریض و طویل را تدوین کنیم كه تا بعالم بیش از صرف هزار و چهارصد میلیون تومان حتی نتوانسته ایم یکی از آن ادعاها را در حال كمون و خارج از پروژه و مطالعه تعویل دهیم و محتاج باشیم كه تنها برای راهسازی علاوه بر مبلغ مصرف شده دوست میلیون دلار دیگر قرض کنیم و تمام منابع خود را برای ۷۵ میلیون دلار كه به نسبت پولهای گذشته و آینده كه از عایدات نفت داریم در حكم ثمن بفش است گرو بگذاریم و تازه قادر نباشیم كه نان و مایحتاج اولیه مردم را مثل زمان قبل از صرف این پولها بدست آوریم و يك لیوان آب سالم بیاك سیر شكر و يك دست لباس و يك متر چیت و چلو را با يك قیمت متناسب و در حدود قدرت و توانائی بر مردم حرام کنیم . من از هر كس پرسیدم كه با صرف این پولها كدام راه ساخته شده و كجای مملکت آباد شده و كدام كارخانه جدید تأسیس شده همه مهر تأدیبه قرض سابق و مهمتر از آن خزانهای مملو از ارز طلا و نقره بدون يك دینار قرض از داخل یا خارج كه با سرمایه همین ملت انجام شده چه استدلال منطقی خواهند کرد ؟

آیا در آن زمان افراد تحصیل کرده بقدر حال داشتیم ؟ آیا سائلو ابزار بقدر حال فراهم بود ؟ آیا در وقت فشن خارجی جهات اربعه مملکت را اذخال نکرده بود كه حالا کرده است ؟ آیا در آنوقت استقلال سیاسی ما بر حسب مقتضیات زمان بقدر حال

می گنم كه مجبوریم باز دست با ستقرانی بزنیم .
بهر حال اول باید تحصیل منافع کرد ، بنیه امور تولیدی را بالابرد و خلاصه مؤثر بوده و چه موجبی شمارا و ادار میکرده است .
۶ هزار كيلومتر راهسازی جزو نقشه سازمان برنامه است و مطابق تشخیص و پیش بینی كه شركت جان مولم کرده هر سه و حد اكثر ۴ سال يك بار باستی تمام روستاها و اسفالت راهها بر حسب مقتضیات آب و هوای این كشور تعویض شود .
دوسال است كه جان مولم حتی يك وجب راه نساخته ولی ما فرض میکنیم كه ظرف ۴ سال موفق شود تمام این ۶ هزار كيلو متر راه را با تمام برساند . مگر نه این است كه بایستی بلافاصله شروع به تعویض اسفالت كند و هر سال نك آن را مرمت نماید . كه اگر حداقل عرض جاده ۷ متر باشد میشود ۱۴ میلیون متر مربع و اگر هر مترتری را اقلاً پنججاه ریال حساب کنیم سالی ۷۰ میلیون تومان بطور مرتب و مستمر صرف نظر از سایر مخارج دیگر باید برای تعویض اسفالت راهها بدهیم .
البته دوهزار كيلومتر سهمیه وزارت راه هم بحساب نیامده است .

از طرفی تا هفت سال منابع وعایدی نفت در اختیار سازمان است و حق نداریم طبق شروطن این قرارداد از این منبع غیر از آنچه كه بیش بینی شده يك دینار خرج کنیم در این صورت سالی ۷۰ میلیون تومان از كجا تأمین خواهد شد ؟ آیا باز باید به قیمت قند و شكر و سایر مایحتاج اضافه کنیم . در كشورهای بزرگ وقتی این قبیل راهها ساخته می شود حساب میکنند كه در هر سال چند میلیون تن محمولات از آن عبور می كند و آیا صرف دارد یا خیر ؟ ولی من نمی دانم مثلا از راه زاهدان بخراسان كه میلیونها خرج ساختمان و نگاهداری آن می شود چه مقدار محمولات عبور میدهد ؟ و آیا فرض عبور مال التجاره و محمولات داخلی است كه اگر این طور باشد ما می دانیم هیچ وجه من الوجوه صرف نخواهد كرد و در آن حدود آنقدر جمعیتی ندارد كه محتاج عبور حتی هزارتن مال التجاره باشند مگر اینکه بگوئیم در این مخارج غرض دیگری نهفته باشد .
البته من و تمام ملت ایران آرزو داریم موجباتی فراهم شود تا بتوانیم بجای ۶ هزار كيلومتر راههای ارتباطی ۵۰ هزار كيلومتر اسفالت و زیر سازی شود و كسی منكر نیست كه اینكار بنفسه و بوقوع خودش بسیار نافع خواهد بود ولی قبل از اینکه عواید داخلی خود را از طریق تولید بالا ببریم و مخارج مرمت و نگاهداری آن را تأمین نماییم نه تنها اینكار بضرر كشور تمام میشود و مانع اقدامات لازم دیگر میگردد بلکه همانطور كه عرض شد مخارج تنازهای را ایجاد

توجه کرده و به همین علت در قسمت ۷ از ماده ۱۹۰۶ بود و این ترتیب چه تضمینی دارد كه سال آینده این اختلافات عمومی بیشتر نگردد و با كسری سیوم بملل سیاسی با اقتصادی بتواند كه درآمد نفت ما را افزایش دهد ؟ آنوقت شما چطور جرأت می كنید در مقابل امری كه مربوط به عوامل دیگر و تعلق بشرايط خارجی است تهدید مطلق و منجز بعهده بگیریید چنانچه این موضوع را بانك هم توجه کرده و به همین علت در قسمت ۷ از ماده

دوم تصریح کرده كه تعهد وام گیرنده در رد اصل وام و بهره و مخارج وام و اوراق قرضه تعهد مطلق است و هیچ نحو محدود منابع خاص و با مستنبت از این قرارداد و هیچ موضوع دیگری نیست یعنی قرض را محدود باضافه درآمد نفت ندانسته و تعهد را مطلق تشخیص و اگر در آمد اضافی استحصالی نشد با كافی بود و با خدای نكرده اصل درآمد نفت قطع شد از هر نوع منبعی قابل وصول خواهد بود یعنی می تواند منابع كرك و مالیات و یا حتی از خزانه مملکت قرض خود را وصول نماید .
نكته بسیار جالب توجه این جا است كه دولت منابع معتنا بهی پول از درآمد نفت برای انجام این پروژه ها دارد . معلوم نیست بچه ملاحظه و توسل بچه علم بدتر از كجایی حاضر میشود كه تمام منابع مملکت را در مقابل پولی كه بنسبت درآمد خود مانا چیز است رهن و وثیقه بانك بگذارد و تمام فعالیتهاى اقتصادی خود را كه فعلا در سازمان برنامه

متمم كز شده در مدتی كه این پول را نیز در اختیاریم تحت اجازه مستقیم وام دهنده قرار دهد و حتی تعهد كند كه از اعمال حق حاكمیت خود صرف نظر نماید و برادر این قرارداد ملتزم میشود كه بهیچوجه حق نداشته باشد تغییر در قانون داخلی خود بدهد و چون وضع و تعویض و یا نقض يك قانون داخلی منوط بر اجازه ملت ایران و مجلسین می باشد بهیچوجه برای يك كشور مستقل الزام آور نخواهد بود .
ببانك حق داده شده عمل برنامه و كار گاهها و ساختمانها را باز دید و يك نوع تسلط اقتصادی بنفع يك مؤسسه خارجی ایجاد کرده اند .
هر خرجی كه میشود قیلا باید بنظر و تصویب بانك باشد و بانك هم تنها به بررسی در دخل و خرج این وام قناعت نكرده بلکه مطابق کلیات مستنبت از این قرار داد و مخصوصاً قسمت دوم از ماده ششم نظارت خود را تعمیم داده و حق دارد در تمام امور مربوطه نظارت نماید .
در قسمت دوم از ماده ششم حق اجازه اعتبار از طرف فروشندگان و هر گونه تهدید در مقابل افراد را از ما سلب نمی نماید مثلا قسمت ۳ از ماده ۲ مارا ملزم می كند قبل از اینکه پولی دریافت کنیم سه چهارم يك درصد یعنی تقریباً هشتصد هزار دلار تا موقع استفاده بعنوان كار مزد پرداخت نماییم و قسمت اول از ماده ۴ هر نوع خرجی را منوط ب موافقت بانك میداند .

بنده ب از قسمت اول ماده ششم بیانك حق میدهد كه کلیه امور برنامه را با زرسی و تقیض نماید .
بنده ب قسمت ۴ تعهد میگرد كه بدون موافقت بانك هیچگونه عمل و اقدام كه احتمالاً مانع اجرا ترتیب مزبور و پامانع

پرداخت اصل و بهره و سایر مخارج وام از محل عوائد نفت بشود نمایم و اجازه چنین عمل و اقدامی هم به دیگری ندهد كه جمله اخیر خیلی قابل بحث و تفسیر میباشد و بالاخره ما ما تعهد میگرد كه قرض را آنچه در قانون پیش بینی شده مخارج نفت را بجای دیگر صرف نکنیم در صورتی كه ممكن است روزی ایجاد كند كه ما مبلغی از این پول را صرف امور لازم بر نماییم و آنوقت دستمان بسته است و در اینجا اجازه میخوایم توجه آقایان محترم را ب نكات مهم و قابل ملاحظه دیگری جلب نمایم .
۱- چندی قبل مبلغ نود میلیون دلار از بانك صادرات و واردات معروف به اكزیم بانك اعتبار گرفته شده كه از این مبلغ ۴۲ میلیون برای كسری بودجه ۱۹۰۹ میلیون برای وزارت راه استفاده شده و بدون اینکه مستند بهیچگونه شرائطی غیر از شرائط معمولی و عادلانه باشد بخرج آن از سه و چهار درصد تجاوز نكرده منتهی شرط شده كه اگر دولت ایران از محل دیگری وام جدیدی دریافت كند و امتیازات تازه ای بوام دهنده بدهد باید همان امتیازات را هم برای پولهایيكه از این بانك دریافت کرده یعنی ۶۱ میلیون دلار قائل شود و یا بلا فاصله مسترد دارد .

بالمین ترتیب دولت مجبور است با امتیازات جدید و معادل همین امتیازات و غیر از امتیازاتی كه بموجب این قرارداد بانك بین المللی اختصاص داده با اكزیم بانك بدهد و یا اینکه از همین ۷۵ میلیون ۶۱ میلیون آن را تأدیبه كند .
در صورت اول فكر نمیكنم این قرارداد منابع قابل وثیقه ای برای ما باقی بگذارد كه بانك بدهیم و بفرض اینکه يك منبع جدیدی نزد او وثیقه گذاشتیم و از ۲۹ میلیون بقیه هم با آن شرائط سهل و رنج كتر و مدت بیشتر و متناسبت صرف نظر كردیم ما ۷۵ میلیون دلار از بانك بین المللی میگیریم ۵۰ درصد بهره و كار مزد آن است كه تا آخر مدت می شود سی میلیون دلار كه باید ببانك پرداخت کنیم باقی می ماند ۴۵ میلیون دلار . تفاوت ربح این مبلغ با ربحی كه با اكزیم بانك دادیم با تفاوت نرخ خود در صدمی شود ۹۲۰ هزار دلار در ظرف پنج سال بالغ بر ۴ میلیون و ششصد هزار دلار می شود . بنابراین این با كسری این مبلغ باقی می ماند ۴۰ میلیون و چهارصد هزار دلار كه تفاوت آن با ۲۹ میلیون اعتبار موجود می شود ۱۱ میلیون و چهارصد هزار دلار و ما تمام این گرفتاریها و ناراحتیها و این قرار داد كسری را فقط بغض این مبلغ جزئی تحمل می کنیم كه نازم معلوم نبود اگر با اكزیم بانك مراجعه می كردیم این مبلغ و بلکه بیشتر از آن را با همان شرائط ساده و ربح كم باختیار ما نمی گذاشت .

بالمین ترتیب دولت مجبور است با امتیازات جدید و معادل همین امتیازات و غیر از امتیازاتی كه بموجب این قرارداد بانك بین المللی اختصاص داده با اكزیم بانك بدهد و یا اینکه از همین ۷۵ میلیون ۶۱ میلیون آن را تأدیبه كند .
در صورت اول فكر نمیكنم این قرارداد منابع قابل وثیقه ای برای ما باقی بگذارد كه بانك بدهیم و بفرض اینکه يك منبع جدیدی نزد او وثیقه گذاشتیم و از ۲۹ میلیون بقیه هم با آن شرائط سهل و رنج كتر و مدت بیشتر و متناسبت صرف نظر كردیم ما ۷۵ میلیون دلار از بانك بین المللی میگیریم ۵۰ درصد بهره و كار مزد آن است كه تا آخر مدت می شود سی میلیون دلار كه باید ببانك پرداخت کنیم باقی می ماند ۴۵ میلیون دلار . تفاوت ربح این مبلغ با ربحی كه با اكزیم بانك دادیم با تفاوت نرخ خود در صدمی شود ۹۲۰ هزار دلار در ظرف پنج سال بالغ بر ۴ میلیون و ششصد هزار دلار می شود . بنابراین این با كسری این مبلغ باقی می ماند ۴۰ میلیون و چهارصد هزار دلار كه تفاوت آن با ۲۹ میلیون اعتبار موجود می شود ۱۱ میلیون و چهارصد هزار دلار و ما تمام این گرفتاریها و ناراحتیها و این قرار داد كسری را فقط بغض این مبلغ جزئی تحمل می کنیم كه نازم معلوم نبود اگر با اكزیم بانك مراجعه می كردیم این مبلغ و بلکه بیشتر از آن را با همان شرائط ساده و ربح كم باختیار ما نمی گذاشت .

۲- بطوری كه همه آقایان میدانند و در مصاحبه آقای گریگوری رئیس اصل ۴ ملاحظه فرمودید در همین چند روز اخیر بانك صادرات مبلغ ۲۳ میلیون دلار با فرغ صدى ۳ برای امور تولیدی و عام المنفعه از قبیل ازدیاد سرمایه بانك رهنی ، کشاورزی ساختمانی و كار گشائی بدولت ایران قرض می دهد و ملاحظه می فرمائید صرف نظر از اینکه شرائط و ربح و مدت آن قابل مقایسه با این وام نیست صحبتی هم از دخالت و سایر مواد مشكله ای كه در این قرارداد بچشم می خورد در میان نمی باشد و در این مورد لازم میدانم از بانك صادرات امریكا كه این مساعدت را با این ربح نازل در مقام مقایسه با فرغ و شرائط قرارداد مورد بحث بما داده است تشكر كنم و این حرف كه میگویند اگر چند روز تأخیر كنیم بهره بانك بین المللی مبتنی بر ترقی بین المللی بالا می رود خود بخود متفتی است زیرا ملاحظه میکنید كه این بانك نه اینکه ربح خود را بالا نبرد اگر توهم بالارفتن هم داشت قطعاً بهره خود را تنزل نمیداد .

۳- بانك بین المللی معمولاً برای امور تولیدی و باصلاح رانتهای قابل استحصالی از منافع وام می دهد تا كشور وام گیرنده طبیعتاً بتواند از منافع حاصله از اموری كه انجام می دهد اصل و فرغ و اهرام مستهلك سازد ولی آقای ابتهاج ارمانی را كه از سفر اخیر برای مردم آورده اند و آنرا بعنوان خدمت در مصاحبه خود اظهار داشته اند این بود كه با سماجت و اصرار هر چه تمامتر این شرط را حذف فرموده و اجازه صرف آنرا در امور غیر تولیدی تحصیل فرموده اند در صورتیكه اگر ما میتوانستیم با صرف این پول چند كار تولیدی مثلا سد لار را بسندیم قطعاً قابل مقایسه با برنامه ای كه دارند نبود .
وقتی يك مؤسسه ای میخواهد وام بگیرد اقلاً می آید و بیلان عملیات و سود و زیان خود را بمجلس می دهد و میگوید در ظرف این مدت با این منابع معتنا به چه عمل شدی ؟ را انجام دادیم و چون توقف آن اعمال به ضرر مملکت و ادامه آن محتاج قرض است با هر شرائطی اجازه اقدام میخواید در صورتی كه قطع داریم هیچيك از آقایان واقف به انجام امور جزئی و حتی امور کلی كه سازمان مدعی انجام آن است نیستند .

يكی دوزخ قبل بایكی از اوباستگان دولت راجع بمضار این قرارداد و شرائطی كه در آن كنجانیده شده است صحبت می كردیم ایشان گفتند كه این شرائط منحصراً نیست بلکه دولت عراق هم با شرائط سخت تری آنرا قبول کرده ، در جواب گفتم كه با ادای این كلمه جواب در خود مستتر است و لازم بتوضیح بیشتری نیست .
۴- معمولاً هر لایحه ای كه دولت به

مجلس می آورد اول بتصویب هیئت وزرا میرسد و ضرورت آنرا بتصویب كنگره و اولین لایحه ای كه بتصویب هیئت وزرا نرسیدو برای اظهار نظر بمجلس فرستادند لایحه نفت قوام سادچيكف و دومین لایحه ای كه بتصویب وزرا نرسیده و فقط آن را بدون اظهار نظر بمجلس فرستاده اند این لایحه است كه آنقدر قابل ملاحظه بوده كه حتی وزرای آقای هلاه زیر بار مسئولیت سنگین آن نرفته اند .
برای اینکه بهر ایضام خاتمه دهم اجازه میخوایم بسع آقایان محترم برسانم همانطور كه موافقتن تحصیل این قرضه و تصویب آنرا خدمت بمملکت میدانند بنده هم با كمال ادب و نزاکت و با ذكر كلمه ای كه تمام معنی و مفهوم مخالف خدمت در آن مستتر باشد این كار را برای كشور و آینده ایران و حتی نسلهای بعد خدمت نمیدانم كلكم راع و كلكم مشول من رعبته (احمت) رئیس - آقای مشایخی

مشایخی- هر لحظه و صدمه كه در گذشته باین كشور رسیده نتیجه نداشتن خط مشی روشن و بی توجهی بآینده و به عبارت دیگر سیاست روزمره این مملکت بوده است كشور ما از سال ۱۳۲۰ بعهده دارای وضعی بود كه نمی توانست آینده را در نظر بگیرد و تمام سعی و كوشش او این بود كه با تطبیق دادن خود با وضع موجود وقت بزنده كی سیاسی و اقتصادی خود ادامه دهد همانطور كه يك كفتار غریق تنها كوشی كه می كند این است كه سر از زیر آب خارج كند و نفسی تازه كند و چند لحظه زباتر بزنده كی ادامه دهد همانطور هم كشور ما در گرداب مهیبی كه طوفان بین المللی ایجاد کرده بود دست و پا می زد و سعی و اقتصادی خود ادامه دهد و چو فردا شود فكر فردا كند . سیاست روزمره و مهیم در گذشته اطمانت بزرگی چه از لحاظ سیاسی و چه از لحاظ اقتصادی باین مملکت وارد ساخت نداشتن برنامه سیاسی و نداشتن برنامه اقتصادی شیرازه حیات این مملکت را داشت متلاشی می كرد مملکت ما برای دیگران وسیله پیشرفت در چشك شد و برای آنها بل پیروزی محسوب گردید ولی برای خودمان دره هولناك بدبختی بود (صحیح است) بيگانگان در كشور ما تخریبك می كردند جوانان ما را فریب می دادند و بر علیه ما بجا سوسی و خرابكاری و امید داشتند

رئیس- شما از موضوع خارج نشود موضوع لایحه قرضه است مشایخی- بنده راجع بقرضه عرض می كنم ارتباطش را ملاحظه خواهید فرمود ولی ما روی فكر كجدار و مرز كوچكترین عكس العملی نشان ندادیم و در نتیجه این كشور در آستانه تجزیه و تلاشی قرار گرفته

بود مملکت ما را در سال ۱۳۳۰ اشغال کردند هستی ما را بنفع خودشان بکار انداختند از راههای ما وسائل ارتباطی ما محصولات صنعتی و کشاورزی ما، ستفاده کردند و از تمام بدبختی ها و معایب جنگ برای ما سهم قائل شدند ولی از غنائم خوشبختی کوچکترین سهمی بنا نرسید چرا؟ برای اینکه برنامه سیاسی و سیاست صحیح و روشن نداشتیم اینکه از سیاست ما از حیث اقتصاد وضع اقتصادی ما در گذشته بسیار بد بود و علت همین سیاست روزمره و موقت سالها گذشت و بدون اینکه امید آینه بهتر باشد روز بروز سست تر و بدتر شد رودخانه هرز می رود و زمینهای اطراف آن بعلت بی آبی کشت و زرع از آن خود را گزیرد مجبور می شود از خارج تأمین کند مملکت که قابلیت کامل برای پروراندن مواسی و دام دارد مجبور است روغن از خارج وارد کند و در بعضی از اصول گوشت کم میشود اهالی این کشور روی توده های طلا و معادن گران بهای تحت الارضی راه می روند و در همین حال اکثریت مردم در فشار فقر و با نهایت محنت زنده گی میکنند (صحیح است) این مملکت که در قرون قدیم راه را ایجاد کرد و ارتباطات را پایه گذاشت در قرن بیستم در فنی که کلبه دهان در قاره های مختلف با یکدیگر راه دارند و مربوطند شهرهای آن راه حسابی و ارتباط کامل و صحیح ندارد از صنایع از بنادر از صادرات کشور از آب و برق شهر ستانها و از امور اجتماعی چه عرض کنم ما از این حیث دچار محرومیت های زیاد بوده و هستیم و چون ذکر محرومیت تاثر انگیز است و بعلاوه همه آقایان بآن قوف کامل دارند بهتر است بر نظر کنیم عرایضی که کردم راجع به گذشته بود و خوشبختانه وضع فعلی ما اینطور نیست از لحاظ سیاست باندا بر صانه و دهری خردمندانه ملوکانه سیاست روشنی در پیش گرفته ایم که دنیا بان نظر تصدیق می نکرد و در اثر این سیاست مقامی در دنیا احراز کرده ایم که در وضع دنیا مؤثر و قابل توجه است (صحیح است) و از لحاظ اقتصاد هم می توانیم امیدوار باشیم که بزودی وضع اقتصادی ما سر صورت گرفته و بتوانیم بدون احتیاج بکمک های خارجی در آینه فقر و بی پولی و بی کاری و احتیاج را از میان برداشته و دارای یک اقتصاد خوب و سالم باشیم (انشاء الله) نمی خواهم عرض کنم که وضع اقتصادی ما در حال حاضر خوب است بلکه منظور ما این است که خوب خواهد شد در گذشته ما امید بی آینه نداشتیم و ضرب الملل سال پسال در پی از پارسل در مورد ما صدق می کرد اما در حال حاضر بسالهای آینه

با نظر امید و اشتیاق می نگریم و آینه روشنی در پیش داریم امیدواری ما بر نامه هفت ساله دوم کشور است و این برنامه است که در صورت اجرا می تواند مملکت ما را از وضع فلاکت بار فعلی نجات بخشد البته در صورت اجرا برای اجرای این برنامه در حال حاضر ناگزیر با ستفراض هستیم و در برنامه هفت ساله گرفتن وام پیش بینی شده طبق تبصره سه از ماده هشت قانون برنامه بدون اجازه داده شده که برای اینکه عملیات برنامه تقلیل نیابد کسری احتیاجات سازمان برنامه در سالهای ۳۴ و ۳۵ تا میزان ۲۴۰ میلیون دلار از راه تحصیل اعتبارات استفاده شود و بطوری که آقایان اطلاع دارند که چون در سال های اول عواید نفت کم پیش بینی می شد و برای اجرای برنامه های عمرانی مورد بحث کافی نبود لذا قانون گذار با ابتقرضه و تعجیل اعتبار موافقت نمود توضیح عرض می کنم که قانون برنامه هفت ساله دوم کشور منظور افزایش تولید و تکثیر صادرات و بهبود دادن آن و تهیه مایحتاج مردم در داخل کشور و ترقی کشاورزی و صنایع و اکتشاف و بهره برداری از معادن و ثروتهای زیر زمینی و بالعجمه به منظور ایجاد سکار و بالا بردن سطح فرهنگ تصویب شده و مشتمل بر فصولی است که عملیات مندرج در آن فصول باید در ظرف مدت ۷ سال انجام شود و در هر سال مبلغی مشخص و معینی باید در اجرای عملیات مخصوص آن سال خرج شود اعتباری که طبق قانون برای هزینه عملیات اصلاحی اختصاص داده شده عبارتست از شصت در صد درآمد های حاصله از نفت در سال های ۳۴ و ۳۵ و ۳۶ و ۳۷ و ۳۸ و ۳۹ و ۴۰ درصد درآمد کل نفت برای سال های بعد چون احتمال داده می شد که ۶۰ درصد درآمد نفت برای اجرای عملیات سال های ۳۴ و ۳۵ و ۳۶ کافی نباشد و عملیات مزبور ناقص و غیر قابل اجرا بماند لذا طبق تبصره ۳ از ماده ۸ برنامه بدون اجازه تحصیل اعتبارات از مؤسسات داخلی و خارجی می کنند و در باید تصدیق کرد که ستفراض اصولاً و بطور کلی خوب نیست و حتی الامکان نباید متوسل با ستفراض شد اما این موضوع کلیت ندارد و موارد استثنائی هم میتوان برای آن قائل گردید و ما خارجی اگر صرف هزینه های جاری شود و بمخارج غیر انتفاعی برسد و طوری باشد که اصل آن از بین برود و فواید زیادی برای مملکت نداشته باشد بسیار بد است و صلاح نیست اما در موردی نظیر همین مورد که مطرح بحث ما است نه تنها ضرر ندارد بلکه بمنفعت است این قبیل قرضه ها که برای اصلاحات عمرانی و اجتماعی است در تمام دنیا معمول است و اکثر از ممالک برای بچیران انداختن و بهبود دادن وضع اقتصادی خود از کشور

های دیگر یا بانک توسعه عمران بین الملل وام می گیرند و با کمکهای این قبیل وام ها است که اغلب کشورها موفق بانجام و تأسیس عمرانی عظیم می شوند ستفاده بزرگ کارخانه های عظیم و تأسیسات ارتباطی باین وسیله انجام می پذیرد و ما که ما می خواهیم بگیریم از بانک توسعه عمران است بانک توسعه عمران برای یکی از مؤسسات بین المللی که عضویت ۶۰ کشور تأسیس شده و دولت ایران هم عضویت آن را دارد هدف این بانک کمک و وام دادن بدولت ها بمنظور ترمیم خرابی های ناشیه از جنگ و عملیات عمرانی کشورها است و این بانک تاکنون بکشورهای مختلف مانند بلژیک، نروژ، استرالیا، برمه، پاناما، گواتمالا، کلمبیا، فنلاند، هائیتی، ژاپن، هندوستان، پرو، سالوادور، سیلان، عراق و ام داده است من در جلسات کمیسیون برنامه حضور داشتم و توضیحاتی که جناب آقای آیتاچ مدیر عامل سازمان برنامه در مورد قرارداد امدهای از کشور هایبان نمودند شنیدم ایشان توضیح دادند که تاکنون بسیاری از دولت های عضو بانک از بانک توسعه عمران اخذ وام کرده اند مثلاً بلژیک برای کشتی سازی و راههای دریائی وام گرفته و همچنین دولت عراق برای ساختن سد سارمبلغ ۱۲ میلیون وام گرفته است.

در مورد قرارداد ۷۵ میلیون دلاروام که امروز مطرح است بی مناسبت نیست نکاتی را عرض نمایم که محترم برسانم: اولاً وامی که بانک بین المللی توسعه عمران بمالک عضو می دهد برای عمل اصلاحی مخصوص و یا بطور کلی برای اصلاحات عمرانی کشور است و این وام را بدون مطالعه و بصرف تقاضای کشور وام گیرنده نمی دهد بلکه ابتدا پروژه و برنامه کارشناسان مخصوص خود بررسی و مورد ملاحظه قرار می دهد و پس از اطمینان یافتن از صحت آن و مفید بودن آن پروژه و برنامه با پرداخت وام موافقت میکند و در و بانک بین المللی برنامه عمرانی ما را بطور کلی و برای سال های اول مورد این قرار داد هم بصحت و مفید بودن آن تشخیص داده است بانک بین المللی برای دادن وام بکشور عضو شرایطی در نظر می گیرد و از جمله شرایط آنست که برنامه اصلاحی که برای اجرا و انجام آن تقاضای وام می شود مناسب و موزون و قابل اجرا باشد و این شرط را هم در مورد برنامه ما در نظر گرفته و کارشناسان بانک برنامه ما را موزون و متناسب دانسته و حاضر برای پرداخت وام شده اند و ضمناً متقدمشده اند که برنامه هیچ فرقی نیست تنها عواید نفت را وثیقه وام فراردهد یا بطور کلی سایر منابع در آمد عواید نفت کافی برای مستهلک وام خواهد بود و امکان میدهد که وام را در مهلت

مقرر مسترد کنیم و اگر بر فرض مجال تکافو نکرد ملت ایران مقید است که وام خود را از سایر منابع در آمد بپردازد اصولاً در روابط عادی افراد هم همینطور است اگر متعهد از موضوع وثیقه نتوانست قرض خود را بپردازد خود بخود متعهد است که از محل کلبه دارائی خود قرضش را تأییه کند اخلاقاً هم همینطور است و از ملت ایران که همیشه باینند اصول اخلاقی بوده و انتظار دیگری نمیتوان داشت بنا بر این تمهید مذکور در ماده ۲ موجب نگرانی نیست مضافاً اینکه عواید نفت بطور قطع کافی برای پرداخت وام خواهد بود در مورد شرایط دیگر که در ماده ۶ قرار داد ذکر شده تصور میکنم توضیحی لازم نباشد چه ضرر دارد اگر بانک بین المللی نظارت معقول و منطقی در حسن اجرای عملیات برنامه داشته باشد ما بایلیم برنامه عمرانی ما بطور صحیح و اطمینان بخش اجرا شود و نظارت بانک یعنی نظارت معقول و منطقی بانک این منظور بهتر تأمین خواهد شد عظیم تجاوز در عملیات برنامه در سه سال اول از مبلغ ۲۰۰ میلیون دلار در صورتیکه مسائل مناسب برای اجرای برنامه بیشتری نباشد بضرر ما نیست کار عقلانی آن کاری است که مقدر و میسر باشد و وسائل کار فراهم باشد در صورتیکه وسائل مناسب موجود نباشد نتیجه گرفته نخواهد شد در قسمت ۳ ماده ۶ ذکر شده که هیچگونه وام دیگری برای مقاصد برنامه تحصیل نشود این شرط هم بضرر ما نیست اشخاص هافل و مال اندیش هیچوقت نباید بار را بقدری سنگین کنند که از تحمل آن عاجز بمانند مطالبی که عرض کردم نکات و شرایط مهم و قابل توجه قرارداد وام است و چنانچه این شرایط را با شرایطی که بانک بین المللی برای پرداخت وام نسبت بمالک دیگر قائل شده مقایسه کنیم مشاهده می کنیم که شرایط حاد و غیر معقولی نیست بطوریکه بمصرف پرداخت وام هم خواهد رسید و در ظرف مدت کوتاهی وام اصلاً و فرعاً مستهلک خواهد شد حسن این قرارداد اینست که طویل المدت نیست قرضه طویل المدت بالخاص باین شرط که تمام منابع درآمد کشور در وثیقه باشد خطر ناک است قرضه طویل المدت وقتی گرفته میشود که معامی برای پرداخت و امد مدت کوتاه نباشد اما وقتی محل بود و امکان داشت وام در مدت کوتاهی مسترد شود تحمل خطر قرض طویل المدت عقلانی و صلاح نیست بلکه علاوه موضوع وثیقه گذاشتن درآمد بطوریکه بعضی اشخاص ممکن است اظهار کنند شرط سنگین و غیر قابل تحمل و مضر نیست برای ملت ایران که همیشه وفادار و پاینده تعهدات خود بوده هیچ فرقی نمیکند که تنها عواید نفت را وثیقه وام فراردهد یا بطور کلی سایر منابع در آمد عواید نفت کافی برای مستهلک وام خواهد بود و امکان میدهد که وام را در مهلت

هیچگونه ضرر و خطری ندارد و مطمئنم که با کمال حسن نیت در سر رسید مقرر این وام پرداخت خواهد شد.

موضوع قرضه ۷۰ میلیون دلار در فرا کمیون ملی که اینجناب افتخار عضویت آنرا دارم طرح و مورد مطالعه قرار گرفته است و فرا کمیون اصولاً باین قضیه که برای امور تولید و تهیه کار مصرف می گردد موافقت خود را اعلام میدارد (صحیح است)

آقایان نمایندگان محترم برنامه هفت ساله دوم کشور که برانمائنی اعلیه حضرت همایونی تنظیم و تصویب قوه مقننه رسید بگانه وسیله اصلاح امور کشاورزی و تأمین وسائل ارتباطی و استخراج معادن و ایجاد صنایع و اصلاح امور اجتماعی است و ملت ایران باینصبر می تمام آرزو مند اجرای آن میباشد و اگر قرضه گرفته میشود برای نیل باین هدفهای عالی است و امیدوارم با مطالبات بانک یعنی نظارت معقول و منطقی برنامه شده عملیات اجرایی هر چه زودتر و سرریعتر جریان یابد و سعادت و پیشرفت کشور تأمین شود (انشاء الله)

رئیس - آقای عمیدی نوری - لایحه ای که فعلاً در محضر مجلس شورای ملی مطرح است عنوان و اساسش اخذ وام برای انجام امور تولیدی و عمرانی کشور است و بنده شخصاً معتقد هستم که این چنین عنوان اگر تحقق عملی داشته باشد نه تنها کار بدی نیست بسیار هم کار خویست برای اینکه اعتبارات هر ملت و هر کشوری هر قدر در مقامات اقتصادی و بین کشورهای دیگر بالاتر و بالاتر باشد البته بهتر است و شاید یکی از کارهایی که ایران در سالهای اخیر دنبال آن بود موضوع اخذ وام از بانک بین المللی بود میسرونهائی هم آمدند مطالباتمان کردند بنا بر این در اساس قرضه آنها هم برای انجام امور عمرانی و تولیدی که بنیه اقتصادی ملت را بالا برد خیال نمیکنم که هیچکس مخالف باشد (صحیح است) بحث بر سر طرز کار و شرایط هر امری است و مخالفت من نسبت بگزارش شوه از جمله کلبه تأسیسات نفت و منابع زیر زمینی و مؤسسات سطح الارضی و مالکیت نفت و کلبه حقوق حاصله از امتیاز نفت در مقابل وام از طرف دولت عراق وثیقه قرار داده شده و حال آنکه در قرارداد ما با بانک اینگونه شرایط وجود ندارد من بیشتر از این وقت مجلس شورای ملی را نمیگیرم و معتقدم که این وام چون بمنظور انجام امور انتفاعی است و چون کشور ایران سهم دارد و این قرض هم برای کارهای عمرانی است و بعلاوه قرض دهنده دولت خارجی نیست بلکه یک مؤسسه بین المللی میباشد و قرض هم طویل المدت نیست و محل اعتبار پرداخت قرضه هم موجود معزز است لذا

دلار از امریکا و حتی این ۱۰۰ میلیون دلار بدو قسمت شد یک ۷۰ میلیون دلار برای کارهای ضروری و یک ۷۰ میلیون دلار برای کارهای عمرانی و تولیدی این قانون شاید قریب دو سال است اگر دو سال هم نگوئیم یکی دو ماه بیشتر نماند که گذشته و بدوات ابلاغ شده و مجلس هجدهم دست دولت را باز گذاشت که بتواند ده میلیون لیره و ۱۰۰ میلیون دلار طبق این قانون قرض کند موضوع هم معلوم است ۷۵ میلیون برای امور تولیدی و عمرانی آن ده میلیون لیره هم برای امور تولیدی و عمرانی است فقط ۷۰ میلیون دلار دیگرش برای احتیاجات ضروری است البته یک شرط دیگر هم در این قانون هست که بنا بود آن برنامه هائی را که میخواهد با اعتبار این قانون اجرا کند بمجلس بدهد نماندند قرار بود که ۲۳ میلیون برای سرمایه بانکهای کشاورزی و بانکهای رهتی بپذیرند نشد که حالا تازه در بحثی که آقای گریگوری در چند روز پیش کرد بمسأله ۲۵ میلیون که امسال امریکا ب ما می خواهد بدهد این ۲۳ میلیونی که جزو آن ۷۰ میلیون است تازه وارد بحث میشود و بازم یکی دو روز پیش خبر داده شد که بانک صادرات و واردات امریکا موافقت کرده است تا چند ماه دیگر تقاضای ایران را بابت ۷۰ میلیون بپذیرد و البته این پذیرش هم با همان نرخی است که در همین قانون است نرخش هم کم است سه و خورده ای در صدمات بیشتر نیست و شرایطی هم ندارد در این قانون صرفاً با اعتبار ایران وام میدهند یعنی ایران را معتبر دانسته اند و قبول کرده اند برای اینکه اجازه داده شده روی امضاء و اعتبار ایران که یک همچو قرضی ب ما بدهند گویانکه یکی از وزراء محترم دولت فعلی نامرض فرمودند که بله با قرض خواستند کار خودشان را بکنند من با کمال تأسف مشاهده میکنم و میبینم هر قدر جلو میرویم مثل اینکه یک قدری کارهایمان بدتر میشود برای اینکه ما اگر در ستفاده ۳۳ دارای چنین اعتباری بودیم که ب ما ۱۰۰ میلیون دلار امریکا و ده میلیون لیره انگلستان صرفاً باعتبار ایران قرض میدادند و این قانون تصویب شد حالا لایحه ای برای ۷۰ میلیون دلار از بانک بین المللی بانک شرایطی که البته از نظر نمایندگان محترم گذشته بانجا آمده که البته بتفصیل موقع بحث در شرایطش عرض خواهم کرد از مقایسه آن قانونی که مجلس هجدهم گذراند که بصرف اعتبار و امضای ایران کافی بود برای اینکه ۱۰۰ میلیون دلار تحصیل بشود با قرارداد ضمیمه که البته بنام سهارترین قراردادها و استثنائی ترین شرایط عنوان شده و تهیه شده خود آقایان مقایسه بفرمائید مردمی هم که میخواهند در مطبوعات و جراید و این را مقایسه میکنند آنوقت تفاوت شرایط این دو قرارداد و اینکه وضع فعلی و این شرایط نامناسبتر از قانون سابق است

خودتان قیاس خواهید فرمود و یکی از دلایلی که بنده وظیفه وجدانی خود دانستم که اینجا بحث کنم مقایسه همین دو موضوع بود و توجه دادن نمایندگان محترم که یک دقتی در شرایط و تطبیق این قانون با قانونی که دو سال پیش در همین مجلس گذشت بفرمائید هم چنین در قانون برنامه ۷ ساله که البته ملاک دولت هم در قانون تقدیمی همین است در تبصره ۳ ماده ۸ بازم مجلس شورای ملی دست دولت را حتی برای ۲۴۰ میلیون دلار باز کرده و گفته است که میتواند این کار را بکنید و دلایلش هم پیدا است اعتبارات نفتی که سازمان برنامه دارد در سنوات ۳۸ و ۳۹ و ۴۰ بیشتر است و برنامه اجرای کارها در آن سالها کمتر است و در سالهای ۴۱ و ۴۲ برنامه اجرایی بیشتر است و درآمد کمتر است حساب هم شده ۲۴۰ میلیون دلار بود آخر این رقم ۲۴۰ میلیون دلار که بی جهت همین نشان رقم تطبیق شد با احتیاجات و کسری خواهد و احتیاجاتی که برای برنامه ۷ ساله که چشم و چراغ مملکت است و امیدها و آساست و انتظار می رود که با اجرای برنامه سطح تولید بالا برود و صادرات بالا برود و واردات کم بشود و لان قریب یکساله ونیم از آن می گذرد و قاعده میبایستی بتناسب یک هفتم لاقول این پیشروی محسوس شده باشد که البته انتظار می رود که این پیشروی محسوس را با ارقام نشان بدهند و با نتایج محسوس که شاید با توضیحات قائم مقام سازمان برنامه بنده بتوانم ستفاده کنم این بجای خود ۰ این ۲۴۰ میلیون حساب شده است که ما در سال ۳۴ و ۳۵ و ۳۶ یعنی سنواتی که ما محدود ب میزان معینی از عایدات نفت هستیم و برنامه های اجرایی عمرانی و تولیدی مادر این سنوات بیشتر است این مقایسه شد کسریش ۲۴۰ میلیون دلار پیدا شد و مجلس شورای ملی بدون اجازه داد که این ۲۴۰ میلیون دلار را بروید تحصیل اعتبار بکنید تا برنامه های ما در مقام اجرایی خودش بیفتد پس مجلس ۱۸ در دو سال پیش دست دولت را برای یک ۲۴۰ میلیون دلار اعتبار یک ۱۰۰ میلیون دلار وام از انگلستان صرفاً باعتبار ایران قرض میدادند و این قانون تصویب شد حالا لایحه ای برای ۷۰ میلیون دلار از بانک بین المللی بانک شرایطی که البته از نظر نمایندگان محترم گذشته بانجا آمده که البته بتفصیل موقع بحث در شرایطش عرض خواهم کرد گذراند که بصرف اعتبار و امضای ایران کافی بود برای اینکه ۱۰۰ میلیون دلار تحصیل بشود با قرارداد ضمیمه که البته بنام سهارترین قراردادها و استثنائی ترین شرایط عنوان شده و تهیه شده خود آقایان مقایسه بفرمائید مردمی هم که میخواهند در مطبوعات و جراید و این را مقایسه میکنند آنوقت تفاوت شرایط این دو قرارداد و اینکه وضع فعلی و این شرایط نامناسبتر از قانون سابق است بدانم که دولت چرا عمل نکرده که ما

بودند اینجا گفته بودند که ما حق نداریم در این مورد که حتی قانونگذاری ملت ایران و مجلس است آزادی عمل داشته باشیم، در کمیسیون صحبت شد اگر ممکن است تغییر بدهیم و مذاکراتی با بانک شد و در گزارش هم اصلاح شد و آن عبارت عوض شد باین شکل جز برای مقاصدی که در قانون برنامه تعیین شده یا در اصلاح و یا اصلاحاتی که بعداً در قانون برنامه بعمل میآید که این عبارت اصلاحی که بعداً در قانون بعمل می آید در نتیجه مباحثه مفصل خود کمیسیون برنامه و متقدین بود اینهم آنطوری که باید بعقیده بنده نظر ما را تأمین نمیکند برای این که منی ندارد اگر از یک کسی می خواهیم فرض بگیریم معهود باشد حق قانون گذاری ما با آنچه که می گوید این صحیح نیست علاوه ما عایدات نفت را گذاشتیم جلویشان، اگر ما یک قرض گیرنده می بودیم که برنامه هایمان را نتواند بود که عایدات نفت داشته بود یک قرض گیرنده ای بودیم که برنامه هایمان را نتواند بود که عایدات نفت داشته بودیم، ما عایدات نفت را گذاشتیم و تصویب میکردیم قرض گیرنده ای هستیم خوشبختانه مثل عراق که اساساً در همه کشورهای مشابه عراق هستیم یعنی یک عایدی مستمر جاری مهمی مثل نفت داریم و بموجب همین قانون عایدی نفت هم حواله و قبالة اش میشود، یعنی در سر رسیدها اینکه میرسد از طرف سازمان برنامه میدانند بانک بین المللی خواهد پرداخت خوب وقتی که عایدات ما با اندازه ای معتاد، مستمر و صحیح در نظر بانک بین المللی جلوه کرد که از حالا حواله و قبالة هم شده است و در سر رسید هم خواهد گرفت، یک احتیاطی هم کرده است که اگر نوبت بیاورد خود عایدی بگردد و بگردد عایدی نفت ما قابل جریان نشد باز هم برای خود این حق را حفظ کرده که از سایر عواید ما بتواند استفاده کند و البته ما هم یک ملتی نیستیم که وقتی که قرض کردیم بده بخواهیم قرض خودمان را ندهیم البته وقتی ملت ایران قرض کرد و تمهیدی را امضاء کرد البته بدهی خود را خواهد پرداخت و ملت ایران هم هیچوقت زیر بدهی خود نرزد و نخواهد زد از این جهت بنده ایرادی ندارم و البته بانک و طبقه خود، حالا می بینم با این قرضه دست خودمان را می بندیم که از هیچ جای دیگر قرض نکنیم از هیچ جای دیگری اعتبار بگیریم از هیچ فروشنده ای قبول نکنیم که جنسی بماند و باقی بماند و باقی بماند بدهیم و بعد هم آمدیم میزانش را معهود کردیم به ۲۹ میلیون آياچه خواهیم کرد آيا واقعا شما میدواید این برنامه ها و این نقشه ها که تا بحال بمقدمتاش شروع شده بیشتر بکنند که بعدش هم مستطای دیگر اجرا شود؟ بنده معتقد هستم که اگر واقعا اصلاح میدانند اکثریت مجلس شورای

ملی این لایحه را با این شرایط تصویب بکنند دولت هم پیشنهاد کند یک تجدید نظری در خود برنامه هفت ساله بکنند، برای اینکه آقای ابتهاج در توضیحاتی که در کمیسیون برنامه دادند، خودشان هم قبول کردند که در بانک بین المللی یک ایرادی گرفته بودند که این طرز برنامه تا حدی صحیح نیست، خیلی هم روشن فرمودند و خیلی هم استدلالشان معقول بود، گفتند در همه جای دنیا وقتی میخواهند یک تشکیلاتی و یک ترتیبی بدهند کاری که میخواهند بکنند بصورت تصاعد میروند بالا، حجم کار هم چقدر است بطور نیست که اول زیاد باشد و آخر کار کم شود، یک ایرادی که باین برنامه گرفته شده بود که شادرسال ۳۵ و ۳۶ به ۱۲ میلیارد بالا برده اند ولی در سال ۴۰ و ۴۱ این آمده پایین و همین جهت هم هست که معهود کردند و بنده هم گفته اند شما باید یک کاری بکنید که برنامه ها سالم و منطقی باشد که البته بایک عبارات نزاکت آمیزی آنرا در متن قرار داد گذشته اند، بنا بر این اگر معتقد هست دولت که حجم این کار زیاد است و مناسب نیست و ممکن است که ما این عقیده را پیدا کنیم که این میزان عوایدی که داریم کافی نیست، پس آقا برنامه را اصلاح بکنید برینش روی یک ارقام تولیدی قابل برگشت مثل همه جای دنیا نه این بود که قسمت شده وجود این برنامه در وزارتخانه ها و ادارات صرف همان امور جاری میشود، باور کنید این ارقام بر این هشت میلیارد کمی خواهد بینید، مثلاً بنگاه مستقل آبیاری بودجه اش را از اینجا بگیرد ولی چه سدی ساخته؟ یک بنگاه آبیاری در وزارت کشاورزی است و یکی در خود سازمان برنامه دفع آفات از امور عادی وزارت کشاورزی بوده، این بودجه های عادی وزارت کشاورزی قطعاً مربوط بجان مولد راه بینیم خود ایشان بنده گفتند در قطار آقایان هم بودند، که سال آینده برای دو هزار کیلومتر راهی که جان مولد باید بسازد سی میلیون دلار باید من بدهم، سی میلیون از صد میلیون را باید بدهد، دیگر چیزی باقی نمی ماند، بنده می بینم کاری که تا بحال قراردادش بسته شده تطبیق با این برنامه هفتاد هزار میلیونی که نمیکند بجای خود، حالا می بینم با این قرضه دست خودمان را می بندیم که از هیچ جای دیگر قرض نکنیم از هیچ جای دیگری اعتبار بگیریم از هیچ فروشنده ای قبول نکنیم که جنسی بماند و باقی بماند بدهیم و بعد هم آمدیم میزانش را معهود کردیم به ۲۹ میلیون آياچه خواهیم کرد آيا واقعا شما میدواید این برنامه ها و این نقشه ها که تا بحال بمقدمتاش شروع شده بیشتر بکنند که بعدش هم مستطای دیگر اجرا شود؟ بنده معتقد هستم که اگر واقعا اصلاح میدانند اکثریت مجلس شورای

اما آنچه که به نتیجه برسد که در شهر تأمین برق شود، اسفالت بشود نیست نیست؟ برخورد است باشکال از طریق سازمان برنامه حق دارد بگویند معادل قانون ۵۰ درصد میدهد و ۵۰ درصد را نمیتوانیم بدهم و از طرف دیگر ۵۰ درصد دیگر را شهرداری ها قادر نیستند بدهند این پروژه ها و این برنامه هایی که کمیته تهیه میکنند با اقدام درشت نمیتوانند برآوردند و اگر مطالعه در این کار کردیم و اگر مطالعه داریم و حساب کردیم شاید ملاحظه فرموده اند اول کار آن در درصد یک رقمی بود که تا حدی قابل این بود که این پروژه اجرا بشود بعد که این پروژه ها با سازمان برنامه داده شد آن حجم و زرق و برقش بالا رفت، بالا رفت تا بمرزانی رسید تا در مقابل پنجاه درصد که سازمان برنامه قرار است بدهد ۵۰ درصد بقیه را شهرداری ها قادر بپردازند نیستند بنا بر این یکی از اصلاحاتی که باید بشود و تصویب بکنیم، نظر مجلس موافق هست این است که باید این کار را حل بکنیم که کرمک ۵۰ درصدی که شهرداریها باید بدهند و قادر نیستند محل های دیگر بدهند، و تا این کار و برنامه های عمرانی فوری شهرستانها را انجام بدهند و تا بتوانیم یک نتیجه ای برسیم، خلاصه اینکه بنده در پایان عرض عقیده وجدانم این است که دست دولت باز است برای گرفتن این ۷۵ میلیون اگر لازم دارید دولت از این قانون استفاده کنید برای کارهای تولیدی و عمرانی قرض کند مدت سی و پنج سال باربع صدی سه آنرا اجرا کند، یعنی بنده معتقد مادامی که قانونی از مجلس گذشته است و مادامی که آن قانون شرایطش برعکس تر جیب دارد بریک قرار داد دیگری که شرایطش سنگین تر است عقل، انصاف و عدالت اجازه نمیدهند که آن قرارداد با شرایط عادلانه شرافتمندانه را بگذارید کنار بروید و یک قرض با شرایط سنگین تر بکنید و آنرا امضاء کنید این است که بنده معتقد هستم این قانون از نظر این چند شرطش قابل تصویب شاید نباشد و معتقد هستم که باین قانون رأی نمی شود (احسن) رئیس - آقای خسرو هدایت بفرمائید **هندیس خسرو هدایت** (میان نشست وزیر) - این قضیه وام ۷۵ میلیون دلار خیلی ساده است موضوعش این است که ما یک هزینه ثابتی در هر سال داریم و یک هزینه ثابتی در سالهای اول در آمد کمتری هزینه را میدهد در سالهای اخیر در آمد بیشتر از هزینه است ما با بانک بین المللی صحبت کردیم یک پولی می گیرند در سالهای اول خرج می کنند و در سالهای بعد در آمد بیشتر خرج می کنند و در سالهای اول خرج می گیریم نوشته شده است نامار ۵۸ یعنی

اینجا گفته شد و اشاره کردند بزمختی که برای نسل های بعد فراهم میشود و ایندو در نسبت برای اینکه اصولاً ما تا سال باید داده شود و اینهم که جناب آقای عبیدی نوری گفتند که چرا از همان وامی که بانک صادرات و واردات داده است استفاده نمی شود آنهم جواش این است که اولاً آن وامی که بانک صادرات و واردات برای امور عمرانی داده بهره اش ۵ درصد است بنا بر این مطابق این بهره است فقط با این اختلاف وامی که بانک صادرات و واردات امریکا می دهد میبایستی حتماً در خود امریکا خرج کرد. در صورتی که وامی که بانک بین المللی توسعه و عمران می دهد بهره اش ۷ درصد است و در هر جا که بخواهید میشود خرج کرد (نه بهانی - جطور در امریکا باید خرج کرد) بانک صادرات و واردات امریکا پولی که قرض میدهد شما موظفید پولش را در امریکا خرج کنید چنانکه در مورد همین پولی که داده ۱۴ میلیون دلار برای لکوموتیوها مجبور بودیم لکوموتیوها را از امریکا بگیریم (برفور جسدیده ام - اسمش رویش است بانک صادرات امریکا است) بانک برای صادرات امریکا است، برای صادرات فرانسه که نیست و در حالی که بانک بین المللی توسعه و عمران اسمش رویش است، مقصود توسعه عمران ممالک است و هیچ بستگی مالی و بازرگانی و بانکی باجائی ندارد و برای او هیچ فرق نمی کند بسته بکسی است که وام گرفته قرض بفرمائید مناسب می دانم میخواهد ماشین بخرد اگر در روز اتفاق افتاد خواست معامله کند بانک بین المللی در روز اول تبدیل میکند آيا پول نروژ را اگر دارد میدهد پس این اعتباری است که در مورد کارهای عمرانی ما کمال ضرورت را داشته و خیال نمیکنم کسی نسبت بفايده اش تردید داشته باشد در فرمایشات جناب آقای عبیدی نوری، فرمودند طبق این بیامانی که با این بانک منقسم میشود سازمان برنامه آمده در هزینه محدود شده فلان سال ۷۰ میلیون فلان سال ۶۰ میلیون فلان سال و جمعاً در سه سال محدود شده باین ۲۰۰ میلیون دلار، بانک بین المللی توسعه و ترمیم برای مطالعاتی که در اینجا کرده است و نمایندگان و هیأت هایی باینجا فرستاده معتقد شده است که برای ما از لحاظ تعداد کارگر و شرایط زندگی میسر نیست بیش از این خرج کنیم ولی ما خیال نمیکنیم میسر است زیرا همان قسمتی که این موضوع را یاد آور شده اشاره کرده که اگر کم تر بکنیم خرج کنیم خوب توانسته ایم بنا بر این محدود به آن رقم نیستیم و حالا هم خیال میشود که میتوانیم بیش از آن خرج کنیم و محدودیتی نیست اما این که اشاره کردند باین نکته که با گرفتن این وام سازمان برنامه نمیتواند وام دیگری بگیرد این صحیح نیست با این توضیح که اولاً این محدودیت که ما نتوانیم وامی دیگر بگیریم نوشته شده است نامار ۵۸ یعنی آنچه که مقتضی است اینستکه ما اگر بخواهیم بیاییم و تصویب بکنیم و مثلاً بگوئیم که شما بیاید برای سد سفید رود ما وام بدهید علاوه بر اینکه آنها مطالعه نکرده اند بینند اینکار ضرورت دارد و با نقشه ها چیست و تا بکمال ما را معطل میگرد و ما را محدود و میگرد آمدند گفته اند که این اعتبار و شما چه کار غیر انتفاعی مثل فرهنگ و غیره بشما کسر درآمد میدهد و اینکار بصورت امتداد و اعتباری است که نسبت بوضع اقتصادی و طرز کار ما دارند و الا مثل سایر جاهای محدود میگردند بیک عملیات و امور معینی بنا بر این تا یک میزان معینی که حداکثر ۷۵ میلیون دلار است با یک پروژه معینی که بنظر بنده یک آوانتازی است که بایستی مورد تردید قرار ندهید، بنده متشکر از جناب آقای عبیدی نوری که خلاصه ای از هزینه و درآمدی که سازمان برنامه طبع کرد و در کمیسیون مشترک برنامه توزیع کرده بود توجه فرمودند و این ارقام مورد تأیید سازمان برنامه است همان ۵۲ میلیون که قرائت کردید آن هم باین ترتیب است هائری پولی که یک مؤسسه است از طرف ما مورد مطالعه برای انتخاب و خرید و نصب کارخانه های سیمان است قراردادی با او داریم و حق الزحمه ای با او میدهیم عرض کردم حق الزحمه شامل این است که برود بیند برای احداث کارخانه های فلان سیمان محل مناسب است یا نه بعد ماشین آلات و مشخصات را میبویسد بعد مناقصه میکند و بعد میروند حمل میکنند و میآورد نصب می کند و بهره برداری میکند، حق الزحمه ای که ما برای این مهندسین مشاور میدهیم چهار روزه درصد است و بنده بعنوان ای اطینان میدهم که هیچ مؤسسه مهندسین مشاوری دیگر امروز باین مبلغ و این رقم حاضر نیست اگر با مؤسسه دیگری بخواهیم وارد صحبت بشویم ۶ ماه وقت لااقل لازم دیگری برسانید جناب آقای عبیدی نوری این را صحیح فرمودند و توضیح دادند که بانک بین المللی تا حالا هر چه وام داده برای مقاصد و یک طرحهای معینی بوده و این هم هست، سال قبل در مورد عراق رفته است، مطالعه کرده است دیده ساختن سد صرصار مفید است پنجاه میلیون دلار خرجش است رفته است ۱۲ میلیون و هشتصد هزار دلار وام داده ولیکن وضع کار سازمان برنامه را خود آقایان میدانند منحصر بیک طرح و دو طرح یا یک سد و دو سد نیست یعنی علاوه بر آنکه میشود تولیدی گفت مثل سد سازی و یا آنچه که عمرانی باشد مثل راه سازی و بندر و فرودگاه و غیره و فرهنگ و بهداشت هم هست (مهدی - ارباب - اسکله بندر عباس هم هست) کشاورزی هم هست بندر عباس هم هست و

شده است گویا کم شده است (بعضی از نمایندگان - هیچکاری نشده است) بنده دفعه پیش که این جا صحبت کردم توضیح عرض کردم امروز هم برای مزید استحضار آقایان عرض میکنم اولاً استحضار دارید در خود قانون پنجاه درصد را برای کار های شهر سازی وقتی میدهم که پنجاه درصد شهرداری ها حاضر شود ولیکن برای مطالعه کارهای شهر سازی منتظر این نمی شوم که بنیبن پنجاه درصد موجود است یا خیر ما مطالعه را میکنیم مطابق صورتی که بنده دارم و این تقریباً آخرین صورت است ما ۱۶۹۵ طرح برای مطالعه بهندسین مشاور دادیم که اینها شامل آب هست برق و عملیات شهری و تأسیسات فرهنگی و غیره است در مورد آب چون از همه کارها مهتر و مشکلتتر است عرض میکنم تعداد پروژه هایی که برای لوله کشی آب بهندسین مشاور داده شده است ۱۳۰ تا است از این شده است بنا بر این ۷۰ پروژه لوله کشی است که برای آن ۱۰۶۰ میلیون ریال بر آورده شده است و از این ۷۰ پروژه آب ۱۶ تا که سهم شهرداری معین شده و به مرحله عمل در آمده است از این ۱۶ (بعضی از نمایندگان - کجاها؟) میخوانم برایتان از این ۱۶ تا با شهرداری های محل قراردادش منعقد شده است این ۱۶ محل باجائی است که کار کرده تمام شده یا جائی است که کار میکنند این از حیث آب همین قضیه در مورد برق است مثلاً فرمودند که برق کجا شروع شده است ۳۸ مولد برق که ما خریدیم ۲۲ مولد کار میکند در ۲۲ نقطه مختلف ولی آنجا هایی که برق دارند بایلس و نارمک و نازی آباد است که مو تر برق آنها را دارند کاری گذارند و آقایان از لوله کشی کرمانشاه مسبقند از کاشان و تبریز و خرمشهر جایی است که الان عمل میکنند ری رامسر و شاهی استحضار دارند و همینطور جاهای عمیق تربت جام و قضا و کاشمر و خلخال و غیره پس معلوم کار شده در جا هایی که اسفالت الان جرابان دارد ۲۷ شده است الان در ۲۷ محل دارند اسفالت می کنند آن مشکلی که آقایان دارند کلی است خود آقایان رأی دادید که تا ۵۰ درصد ما میتوانیم بشهرداری ها وام بدهیم وقتی که ۵۰ درصد موجود باشد ما هم پنجاه درصد را میدهیم و ما هم برخلاف آن قانون که نمیتوانیم عمل کنیم حداکثری که کم کردیم گفتیم چون الان پول موجود نیست در طول مدت انجام عمل بیآورده بدهید مثلاً اگر لوله کشی سه سال طول میکشد در طول این سه سال بدهید بنابر این تسهیلاتی که میسر باشد از لحاظ قانون در این خصوص خواهد شد (بعضی از نمایندگان - تسهیلات دیگری فراهم بکنند) و اطمینان داشته باشید که خود سازمان

خودش تصمیم گرفته است. بنده من باب انتقاد از آقای ابتهاج عرضی نمیکنم

رئیس - آقای مهدوی تمام کنید

مهدوی - بنده کسی بودم که همیشه مدافع ابتهاج بودم و امروز بشبان نیستم چون معتمد کارهای سازمان برنامه را آنها فردی که میتواند بکند همین آقای ابتهاج است ولی استدعا میکنم دولت يك فورمولی پیدا بکند که ما بدانیم جوابی که باید بدهم کلین خودمان بدهیم درجه حدود خواهد بود

رئیس - آقای مهندس هدایت چند نفر از نمایندگان - مخالف موافق که صحبت کردند

رئیس - شما ماده ۸۳ آئین نامه را بفرمایید غیر از پیشنهاد دهنده يك نفر مخالف و يك نفر موافق میتواند صحبت کند بفرمائید آقای مهندس هدایت

مهندس سعید هدایت - بنده با کلیات مذاکرات موافقم و در ستون موافق برای دفاع از این لایحه اسم نوشته بودم؛ مطلبی که اینجا بنظر آمد بعضی آقایان نمایندگان محترم برسانم و لازم است که درباره این لایحه وام مخصوصاً آنکه کرده شود آن توجه باصل ۲۵ قانون اساسی است، آقایان توجه فرمودند که دولت در ابتدا میخواست لایحه را در کمیسیون مشترک برنامه بگذرانند و اگر توجهات مخصوص ذات شاهانه نبود (چند نفر از نمایندگان - و مقام ریاست) و اصرار مقام ریاست مجلس شورای ملی که همیشه حافظ قانون اساسی هستند (صحیح است) میخواستند این لایحه در کمیسیون مشترک بگذرد و خوشبختانه با توجهات اهل حضرت مایونی این امر عملی نشد و بمجلس آمد و طبق اصل ۲۵ قانون اساسی در مجلس مورد بحث و شور و مداوله قرار گرفت تا پس فردا نگویند در کمیسیونهای در بسته بضرر ملت ایران تصمیم گرفته شد

مهندس جفرودی - کمیسیون هم تصمیم نمیگرفت

رئیس - آقای ممبر شما توضیحی دارید؟

مخبر (مهندس فروهر) - عرض - مختصری داشتم

رئیس - بفرمائید

مهندس فروهر (مخبر کمیسیون برنامه) - بنده اینجا می بینم که گفتمی ها گفته شده و بهر حال کلیات مذاکرات رسیده لذا هر ایضاً را خیلی مختصر میکنم (احسن) با اصل گرفتن قرضه برای توسعه عمران کشور فکر میکنم همه آقایان محترم موافق باشند اینجا مطلبی که بنده عرض میکنم این است که کمیسیون مشترک جلسات متعددی داشته است و اینکار را مطالعه و بررسی کرده، علاوه مجال کافی بود چون قرارداد مدتی است که توزیع شده که همه آقایان محترم و ملت ایران در خارج تمام

تجزیات قرارداد را ببینند و بررسی کنند و مطلع بشوند چون متأسفانه بعضی اشخاصی که مخالف با لذات هستند يك صحبت هائی بر علیه اعضاء کمیسیون میکردند، البته ذهن آقایان محترم روشن خواهد شد که اعضاء محترم کمیسیون و سایر نمایندگان محترم هیچ نظری جز خدمت باین مملکت و رسیدگی بوضع این مردم محروم نداشته و نخواهند داشت و همه دلسوزان مملکت هستیم، همکاری که دولت و مجلس دارد بنده امیدوارم طلیعه پیشرفت هائی برای ایران عزیز باشد و نوید جدیدی برای این که يك فکر جدیدی جایگزین رکود و رخوت و منفی بافی که تا به حال بوده است بشود، آقایان، امروز آن افکار سابق از بین رفت، هر کس که شهامت داشت موفق شد، ممالک دیگر بسرعت رو بترقی و تکامل میروند ما از قافله تمدن عقب افتاده ایم و باید بسرعت جلو برویم و الا چطور میتوانیم جواب ملت را که چشم بدولت و مجلس دوخته اند بدهیم

رئیس - آقای ممبر مختصر آدر دفاع از لایحه صحبت کنید

مخبر (مهندس فروهر) - بنده با تصویب این قانون موافقم و تمنی دارم آقایان نمایندگان محترم گزارشی را که از کمیسیون رسیده و با کمال مطالعه تهیه شده تصویب فرمایند

رئیس - آقای عمیدی نوری يك توضیح مختصری بدهید که میخواهیم رأی بگیریم، فقط يك توضیح

عمیدی نوری - اینجا جناب آقای وزیر دارائی در توضیحاتشان مطلبی راجع بقانون مصوب مجلس فرمودند و يك رقمی ذکر کردند که بنظر بنده تطبیق با قانون نمی کند و لازم بود که از سکوت مجلس استفاده نشود و آن این نبود که در قانون مصوب دهم اسفند ۳۲ قید است که نرخ بهره ۱۵۰ میلیونی که ما می گیریم سه درصد است اینجا توضیح فرمودند مثل اینکه در آن قانون اشاره شده است و قید است وقتی که ما اینجا پنج درصد گرفتیم در آنجا هم باید پنج درصد باشد این صحیح نیست بهیچوجه در قانون مصوب مجلس شورای ملی قیدی نیست که قرضه هائی که بعداً با مزایای بیشتری گرفته میشود شامل این هم نیست این حرف صحیح نیست و بنده خواستم توضیح بدهم که دولت بهیچوجه مجاز نیست این کار را بکند (صحیح است)

رئیس - رأی گرفته میشود بکلیات مذاکرات آقایانی که موافقت قیام فرمایند (افلب برخاستند) تصویب شده چون در مواد هم اعتراضی نرسیده بنا بر این باید رأی گرفت بماده واحده با ورقه آقایان

موافقتین ورقه سفید میدهند

وزیر دارائی - بهیچوجه نرخ بهره عوض نمی شود آقای عمیدی نوری

رئیس - آقای وزیر دارائی اگر مطلبی دارید بفرمائید پشت تریبون (اسامی آقایان بترتیب ذیل بوسیله آقای مسعودی (منشی) اعلام و در محل نطق اخذ رأی بعمل آمد)

آقایان: پرفسور جمشید اعلم، ارباب قوام، دکتر فریدون افشار، دکتر بینا، دکتر عدل، صفاری، فضائلی، عماد تربتی، خرازی، حمید بختیار، موسوی، صادق بوشهری، قنات آبادی، باقر بوشهری، حشمتی، مهندس سعید هدایت، دکتر حسن افشار، تیمورتاش، مشار، پناهی، مهندس جفرودی، غضنفری، رامبد، عباسی، مهندس کیقباد ظفر، دکتر وکیل، دولتشاهی، دکتر نفیسی، دکتر جهانشاهی، ساکینیان، هدی، مهندس دهستانی، خزیمه علم، سلطانی، صدرزاده، بزرگ نیا، بیات ما گو، مجید ابراهیمی، اسفندیار دیبا، دکتر مشیر فاطمی، ابتهاج، دکتر آهی، رستم بختیار، مهندس فروهر، سراج حجازی، بوربور، اسکندر فیروز، دولت آبادی، دکتر راجی، دکتر اسدی، دکتر رضائی، حسن کورس، فخر طباطبائی، سید احمد طباطبائی، کیکاوسی، هلامه، دکتر امیر حکمت، توماج، دکتر نیرومند، پرومند، احمد مهران، مشایخی، فولادوند، قبادیان، قرشی، کدیور، مرتضی حکمت، شادلو، استغری، آقایان، پردلی، سعید مهدوی، دکتر دادفر، دکتر عمید، بهبانی، دیهیم، بزرگ ابراهیمی، حکیمی، عمیدی نوری، عامری، نصیری، دکتر پیرنیا، جلیلووند، عرب شیبانی، محسن اکبر، ککشکولی، سالار بهزادی، سلطان مراد بختیار، دهقان، دشتی، دکتر امیر اصلاص، افشار، ارباب گیو، فرود، اخوان، مهندس بهجودی، محمود ذوالفقاری، صرافزاده، جلیلی، معین زاده، عزیز اعظم زنگنه، نفا الاسلامی، عبدالله سعیدی، مسعودی (آراء مأخوذه شماره شد و نتیجه بقرار زیر اعلام گردید)

آراء سفید موافق ۸۸ برك آراء مخالف ۴ برك، ورقه سفید بی امضاء علامت امتناع ۸ برك

رئیس - لایحه وام از بانک بین المللی بتصویب مجلس شورای ملی رسید، برای مجلس سنا فرستاده میشود

اسامی موافقتین آقایان: مهندس فروهر، علامه، دکتر جهانشاهی، ساکینیان، دکتر اصلاص، افشار، عامری، توماج، دکتر رضائی، دکتر اسفندیار دیبا، دکتر وکیل، مهندس دهستانی، احمد اخوان، قوام، بیات ما گو، دهقان، بزرگ نیا، احمد مهران، مهندس فیروز، دکتر اسدی، فولادوند، دکتر پیرنیا، استغری، پرفسور اعلم، ابتهاج، گیو، قنات

آبادی، مجید ابراهیمی، سر لشکر کیکاوسی، خزیمه علم، دکتر حسن افشار، صدرزاده، رامبد، نصیری، دکتر امیر نیرومند، سلطان مراد بختیار، محمد علی مسعودی، فرود، محمود ذوالفقاری، اعظم زنگنه، معین زاده، سعیدی، فلیکس آقایان، علی قرشی، مرتضی حکمت، کدیور، مشایخی، دکتر راجی، مشار، مهندس هدایت، باقر بوشهری، فضائلی، عدل، ارباب، پرومند، سراج حجازی، سالار بهزادی، مهندس بهجودی، محسن اکبر، ککشکولی، پردلی، دکتر عمید دشتی، دکتر دادفر، شادلو، قبادیان، سعید مهدوی، غلامحسین بوربور، محمد عباسی، خرازی، دولتشاهی، مهندس ظفر، حشمتی، مهندس جفرودی، صادق بوشهری، پناهی، دکتر بینا، تیمورتاش، دکتر مشیر فاطمی، رستم امیر بختیار، دکتر آهی، محمد علی صفاری، دکتر نفیسی، دکتر فریدون افشار، دولت آبادی، محمد علی غضنفری، جلیلووند، سعید الحمید بختیار، مهندس سلطانی، باقید جمله (بشرطیکه صحیح خرج شود موافقم)

اسامی مخالفین: آقایان - بهبانی، صرافزاده، کورس، فخر طباطبائی

رئیس - آقای نخست وزیر

نخست وزیر - اهتمام و مساعدت و تسریع جناب آقای رئیس و مجلس محترم در تصویب کردن این لایحه وام از بانک بین المللی موجب سیاستگزاری دولت است، شهنشاهی نیست که این توجه و حسن تشخیص مجلس کومک مهمی است بمرمان و آبادی کشور و اسباب تسریع انجام طرحهای اقتصادی خواهد بود البته تذکراتی که آقایان مخالف و موافق فرمودند بسیار بجای و مفید بوده و دولت هم استفاده کرده است و مطلب برای دولت روشن شد، فقط يك مطلب را بنده خواستم گوشزد بکنم و آن این است که اگر چه اظهار امیدواری کردم که این دولت تا پایان برنامه ۷ ساله سازمان باقی بماند ولی هیچوقت وعده ندادم که بعد از ۷ سال ایران بهشت برین خواهد شد بلکه بعد از طی این دوزخ ما باید امیدوار باشیم که با عراف برسیم و از دوزخیان پرس که اعراف بهشت است

۴- تعیین موقع جلسه بعد ختم جلسه

رئیس - جلسه را ختم می کنیم جلسه روز یکشنبه خواهد بود (مجلس یک ساعت و ده دقیقه بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - **رضاحکمت**